

149. Hejőszalonta, DNy-i külterület

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Ő, Szk, Sza

2008. március 4. és április 2. között próbafeltárást végeztünk a tervezett „Hejőszalonta II. kavics és agyag” védőnevű bányatelek területén. A lelőhelyek 2004-ben, örökségvédelmi hatástanulmány készítése során váltak ismertté. A próbafeltárást megelőzően 2008. február 14-én helyszíni szemlét végeztünk.

5. lelőhely: A próbafeltárást alkalmával megnyitott 6 kutatóárokban (784 m²) egy őskori és egy szkíta kori település részletét, illetve egy császárkori (szarmata) temető rablott sírjait, összesen 16 objektumot tártunk fel. A régészeti jelenségek a felületeken elszórtan helyezkedtek el. A feltárást követően a lelőhely bányatelekbe eső részét lehatároltuk (1,18 ha). A lelőhely D-i része átnyúlik Hejőpapi határába (Hrsz.: 073/5).

2. lelőhely: A próbafeltárást követően húzott 5 kutatóárokban (809 m²) egy őskori, valamint egy szkíta kori település részletét, összesen 11 objektumot tártunk fel. A régészeti jelenségek a felületen elszórtan helyezkedtek el. A feltárást követően a lelőhelyet a felszínen is lehatároltuk, területe: 1,78 ha.

CSENGERI PIROSKA

150. Hejőszalonta, Veres-nád-ér partja

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) U, B

Hejőszalonta község határában, a településtől DNy-ra 1500 m-re a Veres-nád-ér Ny-i oldalához kapcsolódó kiemelkedéseken 2008. január 29-én helyszíni szemlét végeztem. A sík területen a Veres-nád-ér partjai mentén 100–101,8 mBf magasságon, a környezetükből 1–2 m-rel kiemelkedő dombok találhatóak. A domboknak az érhez futó lábain, két markáns foltban, a szántott felszínen közepes felszíni leletsűrűséget mutató, neolitik és bronzkori kerámia, valamint pattintott kő- és obszidiánpengék által jelölt régészeti lelőhelyet találtam. A helyszíni szemle időpontjában a kutatózott felszín szántott volt. A régészeti lelőhely két foltra tagolódik (Veres-nád-ér partja 1. és 2. sz. lelőhely). Az É-i folt kiterjedése 700×300 m, a D-i folt kiterjedése 260×150 m. A felszíni leletek elsősorban a lelőhelyek K-i oldala mentén húzódó ér partjaihoz közel helyezkedtek el.

A leletek a miskolci Herman Ottó Múzeumba kerültek.

PUSZTAI TAMÁS

151. Hidas határa

(Baranya megye) Ő, Ró, Kö

2008. április 4-én több lelőhelyen végeztem terepbejárást.

Kirchhofäcker: 1967-ben lakossági bejelentés nyomán Kiss Attila középkori templomot lokalizált Hidastól É-ra. A lelőhelyen két elkülönülő, törmelékes folt rajzolódott ki. A délebbi, igen nagy kiterjedésű, kb. 50×70 m-es foltban könyvközépvérteket találtam. Ettől ÉNy-ra

kb. 50 m-re, kb. 30×15 m-es területen egy másik épület nyomai látszódtak. Az épületektől NyDNy-ra néhány szürke foltból középkori cserepeket gyűjtöttem.

Malom-dűlő: A középkori Szentmáriafalva templomát és temetőjét 1998-ban Ódor János Gábor azonosította Hidastól ÉK-re, a Völgységi-patak É-i felén.²³ A szántással ekkor több helyen az alapfalakat is elérték és legalább 15–20 csontvázat forgattak ki. Terepbejáráson egy kb. 20 m hosszú, É–D irányú, néhány méter széles, művelésből kihagyott sávban É–D irányú, kb. 0,5 m hosszú, kőből rakott fal síkját figyeltem meg. Ettől Ny-ra kb. 5 m-re újabb kihagyott sávban egy legalább 100 kilós kő hevert, a lelőhely Ny-i részén már kb. fél méteres tereplépcső alakult ki. Hasonló, de az előző kettőnél keskenyebb kihagyott sáv található a parcella szélén, a búza és a szántás jelenlegi határán is.

Maróc-dűlő (Kút-dűlő): A dűlőben fekvő romokat több újkori leírás is említi. A Völgységi-patak déli oldalán fekvő meredek domb aljában, a patakka párhuzamosan szürke foltból kb. 300 m hosszan őskori, római kori és középkori cserepeket gyűjtöttem, de épület nyomaira nem bukkantam.

K. NÉMETH ANDRÁS

152. Himesháza, Rigó-dűlő

(Baranya megye) U

Az M6 autópálya Szekszárd és Mohács közötti szakaszán a 180+660 és a 180+800-as km-szelvények között 2008 tavaszán a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat munkatársai régészeti felügyeletet hajtottak végre a már épülő autópálya nyomvonalán. A felügyelet során néhány őskori edénytöredéket találtak, ezért 2008. augusztus 28. és szeptember 12. között teljes feltárást végeztünk. A lelőhely Himesháza ÉK-i határában található egy ÉNy–DK irányú domb tetején. Az útépitők a terület egy részét már lehumuszták, illetve a lelőhely egy részét megsemmisítették. Mindössze 2600 m²-t tudtunk feltárni, 15 objektum (10 gödör, 3 árok, 1 épület, 1 cölöphely) került elő, leletanyaguk alapján a lengyeli kultúrához köthető. A leletanyag többségét a kerámia és az állatcsont tette ki; az épület faszénben igen gazdag volt, ezért érdemesnek tartottuk több mintát gyűjteni belőle.

CSÉKI ANDREA

153. Hódmezővásárhely-Batida, IX. sz. homokbánya

(Csongrád megye) R, Sza, Á

2008. május 28. és június 11. között próbafeltárást végeztünk a fent említett bánya területének egy részén. Egyelőre csak a május 27-én átadott, a bánya ÉK-i részén elhelyezkedő, kb. 5 ha-os (57 385 m²) területen (Hrsz.:

²³ In: Régészeti kutatások Magyarországon – Archaeological Investigations in Hungary 1998. Budapest, 2001. 151.